

Θετικά πρότυπα (Role Models) II

Κομοτηνή, 24 Μαΐου 2018

Στην πρώτη συνάντηση είχα εισηγηθεί ότι:

Καθώς ο όρος εξελίχθηκε από τα μέσα του 20^{ου} αιώνα εντάχθηκε στην ευρύτερη έννοια του **κοινωνικού κεφαλαίου** συγγενεύοντας με κοινωνιολογικούς όρους όπως γυάλινη οροφή, δίκτυα επιρροής, κλειδοκράτορες, mentoring – όροι που παραπέμπουν σε συνθήκες που αποκλείουν την κοινωνική κινητικότητα των μη-κυρίαρχων ομάδων (λόγω κοινωνικής τάξης, φύλου, φυλής).

- Χαμηλές προσδοκίες από αυτές τις ομάδες οι οποίες είναι διαποτισμένες από μια αντίληψη απαξίωσης του εαυτού ακόμη και για αυτούς που αναγνωρίζουν ότι λειτουργούν καλά.

-Τα θετικά πρότυπα συμβάλλουν στην υπέρβαση της κοινωνικής προδιαγραφής και οδηγούν στην αλλαγή.

- Στόχοι δράσης έτσι όπως εκφράστηκαν από εσάς
  - Να εμπνευστούν οι μαθητές/ριες που κινδυνεύουν να εγκαταλείψουν το σχολείο λόγω καταγωγής ή κοινωνικής και οικονομικής θέσης
  - Να πάνε πέρα από τα «όρια» και τις προσδοκίες
  - Να συνειδητοποιήσουν το αναπόφευκτο της ύπαρξης δυσκολιών
  - Μείωση της σχολικής διαρροής
  - Να ενημερωθούν τα παιδιά ώστε να τα καταφέρουν
  - Να δημιουργήσουμε όραμα

Έρευνητικά δεδομένα εισηγούνται π.χ. ότι γυναικεία πρότυπα αποδεικνύονται πολύ αποτελεσματικά για τις γυναίκες: εξαιρετικά παραδείγματα λειτουργούν ως έμπνευση και πείθουν ότι οι γυναίκες μπορούν να υπερβούν παραδοσιακά εμπόδια.

Όταν επιπλέον αναδεικνύονται οι δυνατότητές τους στο ανδρικό πεδίο υπονομεύονται τα έμφυλα στερεότυπα.

**Είχαμε γυναικεία πρότυπα;
Λίγα σε σχέση με τα ανδρικά.**

- Ο γονιός ως πρότυπο
  - καθοριστικό για την αυτο-εικόνα και τη δόμηση της ταυτότητας
  - Επηρεάζει:
    - την εκπαιδευτική πορεία
    - την επιλογή επαγγελματικής σταδιοδρομίας
    - την αποτελεσματικότητα
- Οι διασημότητες και οι αστέρες ως πρότυπα/ η μαγεία της λάμψης, της επιτυχίας, της φήμης
- Σημαντικά πρόσωπα όπως ο δάσκαλος, ο γιατρός

- Κάποιοι υπήρξαν ή είναι πρότυπα για μας και εμείς είμαστε πρότυπα για κάποιους άλλους. Ο καθένας μπορεί να είναι ήρωας του άλλου, πρότυπο, μέντορας --ανεξάρτητα από την ηλικία

- Τί πρότυπα είχαμε στην περίπτωση μας;
Το σχολείο επεξεργάστηκε «τί είναι τα πρότυπα»
  - αθλητισμός και πρότυπα
  - επιστήμες και πρότυπα
  - τέχνες (ζωγραφική, μουσική) και πρότυπα
  - τα πρότυπα δίπλα μας
  - πρότυπα που είναι γύρω μας και συνειδητά ή ασυνείδητα τα ακολουθούμε

Νέες μεθοδολογίες για την ανάπτυξη ανθρώπινων συστημάτων που εστιάζουν στα θετικά στοιχεία ακολουθώντας μια διαδικασία συν-κατασκευής της διεργασίας αλλά και του αποτελέσματος.
Ο άνθρωπος είναι «σχεσιακό όν» (K. Gergen)

Cooperrider & Whitney (2000) «Εκτιμώ σημαίνει ότι αναγνωρίζω το καλό στους ανθρώπους και στον κόσμο γύρω μου, αποδίδω αξία στις παλιές και καινούργιες ικανότητες, επιτυχίες και δυνατότητες, αντιλαμβάνομαι αυτά που δίνουν ζωή στους ζωντανούς οργανισμούς»

Μέθοδοι που διερευνούν τις δυνάμεις ενός οργανισμού προκειμένου να επιλύσει προβλήματα στη λειτουργία του.

- Συνδέονται με το ρεύμα του «κοινωνικού κονστρουξιονισμού». Έρχεται στο προσκήνιο **η γλώσσα** ως συνολική κοινωνική εμπειρία και η διαδικασία ως κοινωνική συν-κατασκευή.

- Η γλώσσα δεν εκφράζει μόνο την πραγματικότητα αλλά τη δημιουργεί κιόλας.

- Κεντρικό εργαλείο είναι η **αφήγηση** η δυνατότητα να ξαναπούμε την ιστορία ενός αυμβάντος μας επιτρέπει να δημιουργήσουμε την ιστορία μας και να ανασυνθέσουμε τα θραύσματα της ταυτότητά μας ως άτομα και ως κοινωνικές ομάδες.
- Με τις ιστορίες που λέμε συνδεόμαστε με τους ανθρώπους και νοηματοδοτούμε τις πράξεις μας. Μέσα την αφήγηση δημιουργούμε την πραγματικότητα των σχέσεων και προσκαλούμε τους άλλους στη γλώσσα μας. Αν θέλουμε να συνεννοηθούμε πρέπει να μπορούμε στη δική τους γραμματική.

- Επιμείναμε στην ανάδειξη και αναζήτηση προτύπου από τους ίδιους μαθητές/ριες
- Προέκυψαν μέσα από συζήτηση (ποιές είναι οι δυσκολίες της καθημερινής ζωής, πως σκεφτόμαστε τη ζωή μας σε λίγα χρόνια, ποιοί είναι οι στόχοι μας, πού και αν χρειαζόμαστε ένα πρότυπο στη ζωή μας)
- Η διεργασία ήταν μια συν-κατασκευή μεταξύ μαθητών και εκπαιδευτικών
- Ήταν προϊόν σχέσης

- Θεωρία του εποικοδομητισμού (αξιοποίηση της προηγούμενης γνώσης, κάθε μαθητής κατασκευάζει τη γνώση με το δικό του τρόπο και δεν αποτελεί έναν απλό υποδοχέα πληροφοριών)
- Ανακαλυπτική μάθηση
- Καθοδηγούμενη ανακάλυψη
- Ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ μαθητών και της κοινωνικής αλληλεπίδρασης

- Η μάθηση ως ερευνητική διαδικασία: ο μαθητής μικρός ερευνητής
  - αναζήτηση στο διαδίκτυο
  - διατύπωση ερωτήσεων
  - χρήση συνέντευξης
  - αξιοποίηση της βιογραφίας και της αφήγησης
  - αξιολόγηση (τα θετικά πρότυπα προσέφεραν ανατροφοδότηση)
- Δουλειά σε ομάδες
- Αξιοποίηση του βιώματος
- Ανάληψη πρωτοβουλίας

Ταύτιση

- συνειδητή και ασυνείδητη διαδικασία
  - η προσωπικότητα συγκροτείται μέσα από μια σειρά θετικών ή αρνητικών ταυτίσεων
  - επιτελείται στα πλαίσια της σχέσης
-
- Ο βαθμός της εξιδανίκευσης
  - Η ομοιότητα και η διαφορά από το πρότυπο
  - Ταύτιση με το ίδιο κοινωνικό φύλο

- Ποιός μας εμπνέει
- Ποιός μας βοηθάει να γνωρίσουμε τον εαυτό μας
- Ποιός ενισχύει την αυτο-εκτίμησή μας
- Ποιός συμβάλλει στο να δεχτούμε και να αγαπήσουμε τον εαυτό μας
- Ποιός μας μαθαίνει να αναπλαισιώσουμε τις αρνητικές μας σκέψεις

- Καθώς μιλάμε μεταξύ μας κατασκευάζουμε τον κόσμο που βλέπουμε και σκεφτόμαστε. Μοιραζόμαστε εμπειρίες, ονειρευόμαστε το μέλλον και σχεδιάζουμε ενεργητικά τη δράση μας. Αναλαμβάνουμε την ευθύνη του εαυτού μας. Οι αφηγήσεις αλλάζουν τις σχέσεις, βοηθούν να αναδυθεί μια νέα κουλτούρα που βασίζεται σε αρχές όπως ο σεβασμός και η διαφορετικότητα του άλλου.

- Αλλάζοντας τον τρόπο επικοινωνίας, αλλάζουμε αυτόν τον κόσμο. Η δημιουργία καινούργιων και πιο επεξεργασμένων ιδεών και εικόνων είναι ένας τρόπος αλλάξουμε τα ανθρώπινα συστήματα.

- **Αναστοχασμός**

- «αναλογιστήκαμε ποιές είναι οι δικές μας δυσκολίες και αναδιαμορφώσαμε τους στόχους ζωής μας»
- «η εκπαίδευση έχει πρωτεύοντα ρόλο»
- «οι μορφωμένοι μπορούν να επικοινωνούν καλύτερα μεταξύ τους»
- «στον αθλητισμό, αλλά και σε όλη μας τη ζωή πρέπει να προσπαθούμε να ξεπερνούμε συνεχώς τον εαυτό μας»